

مدیریت بحران- راهکارهایی برای حل بحران خشکسالی

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان اصفهان
اداره ترویج و آموزش

ب) راهکارهای اجرایی جهت اجرای

عملیات به زراعی

❖ مبارزه با علفهای هرز ترجیحا در مزارع آبیاری شده انجام گردد و در صورت وجود سله در مزرعه سله شکنی انجام شود.

❖ استفاده از کود دامی کاملا پوسیده به میزان ۸۰ - ۲۰ تن در هکتار باعث بهبود کیفیت خاک و افزایش قابلیت نگهداری آب در خاک و همچنین کاهش تبخیر می گردد.

❖ مقاوم بودن گیاهان ویژه درختان در شرایط خشکسالی بسیار مهم می باشد و گیاهان ضعیف نسبت به تنش های محیطی حساس تر هستند. لذا تقویت و تغذیه گیاهان به ویژه مصرف کودهای پتاسه که باعث افزایش مقاومت گیاه به خشکی می شود، توصیه می گردد.

❖ جهت مدیریت کاهش تنش در گیاه می توان از ترکیبات کود آلی مایع (هیومیکی) به صورت کود آبیاری و به میزان حداقل ۲۰-۱۰ لیتر در دو مرحله در طی یک دوره رشد استفاده نمود .

❖ با توجه به شرایط خشکسالی و اهمیت تقویت گیاه، محلول پاشی و تغذیه برگی توصیه می گردد.

❖ مدیریت مصرف کودهای ازته به دلیل تحریک رشد و بالا بردن نیاز آبی گیاه، توصیه می گردد.

❖ عملیات به موقع هرس درختان و حذف پاجوش ها، ترکه و شاخه های اضافی و یا کوتاه کردن شاخه های طویل با هدف کاهش سطح تبخیر می تواند در کاهش خسارت خشکسالی موثر باشد .

❖ پوشاندن سطح سایه انداز درخت و همچنین روی تشک آبیاری با پلاستیک به طوری که سطح پلاستیک دارای چندین سوراخ جهت تهویه و نفوذ آب به درون زمین و عدم تبخیر آب گردد و بدین وسیله جلوگیری از هدر رفت آب می شود.

❖ جهت جلوگیری از هدر رفت آب و حفظ رطوبت و جلوگیری از رشد علفهای هرز ، انجام عملیات مالچ پاشی و استفاده از کاه و کلش، خاک اره و ... در سایه انداز درختان توصیه می گردد .

راهکارهایی برای حل بحران خشکسالی

آب نقش بسیار مهم و حیاتی در توسعه بخش کشاورزی دارد و می تواند راهگشای افزایش تولید، خودکفایی و تحقق اهداف برنامه اقتصاد مقاومتی باشد و از همین رو باید توجه و تاکید بیشتری نسبت به مدیریت بحران خشکسالی و کاهش شدید منابع آبی سطحی و زیر زمینی وجود داشته باشد.

لذا به کارگیری راهکارهای زیر می تواند جهت مدیریت بحران خشکسالی و کاهش خسارات آن موثر باشد:

الف) راهکارهای اجرایی جهت افزایش بهره وری آب

❖ آبیاری ترجیحا در ساعات اولیه صبح و یا در شب انجام گردد.

❖ جهت هدایت آب در مسیر تارهای کشنده ریشه و جلوگیری از هدر رفت آب، میتوانید در مناطق مسطح، دو تشتک در سایه انداز درخت و در محل تارهای کشنده ایجاد و کارآیی آب را بالا برد.

❖ آبیاری باغات به صورت نواری و دو طرف درخت در زمین های مسطح و در صورت تداوم خشکسالی و شرایط حاد میتوان در هر دور آبیاری یک طرفه آبیاری نمود.

❖ با عنایت به کیفیت آب آبیاری لازم است از طرحهای مکانیزه و آبیاری کم فشار و یا آبیاری تحت فشار استفاده نمود.

❖ جهت انتقال آب از محل تامین تا سر مزرعه از لوله های پلی اتیلن و یا لوله های پلاستیکی و هم چنین در کف جوی ها از پوشش پلاستیک استفاده گردد. جهت کاهش تبخیر بهتر است از مالچ های پوششی مانند کودهای آلی، خاک اره و یا پلاستیک استفاده نمود.

❖ احداث استخر ذخیره آب در باغات فاقد استخر ذخیره و یا استفاده از تانک و یا مخازن ذخیره آب و پوشش های پلاستیکی توصیه می گردد.